

Førerløse klippere - erfaring

Det kræver vilje og energi, hvis man vil være med til at forme fremtiden.

Den pionerånd har chefgreenkeeper Niels Kvist Sørensen, Randers Golf udvist gennem klippesæsonen 2017. Han har været en del af et udviklingsprojekt om klipping af fairways uden klippefører – men ikke uden brug af mandetimer! Nu hvor børnesygdommene er ved at klinge af, ser Niels lyst på fremtiden. 'Det bliver den menneskelige faktor hos os greenkeepere og ikke mindst i bestyrelserne, der vil bremse udviklingen mere end de tekniske muligheder.' spør Niels Kvist om fremtiden.

■ AF ASBJØRN NYHOLT, NYHOLT APS

'Så du vil vide noget om vores førerløse klipper til fairway. Har du god tid? For svaret bliver hverken hurtigt eller endtydigt.' Var det første Niels Kvist fortalte, da jeg talte med ham. 'Grunden til at vi gik ind i projektet var, at det altid er både vanskeligt og besværligt af få en god afløser til klipping af fairway i sommerperioden. De hænger ikke på træerne og de skal oplæres. Samtidigt er klipping af fairways en flaskehals i vores arbejde. Det tager flest timer og vi SKAL være foran spillerne. Vi vil være meget mere uafhængige, hvis fairwayklipperen kører uden fører styret af GPS.'

Børnesygdomme

Du kender nok hvordan det er, at få en ny telefon eller et nyt computerprogram. Det tager altid mere tid at lære det at kende, end man lige tror og frustrationerne kan hurtigt melde sig. Det er lidt det samme de har været igennem i Randers, blot med den ekstra udfordring, at alt ikke var

fuldt udviklet, da de fik maskinen. 'Jeg har brugt rigtig – rigtig mange timer på det her'; fortæller Niels Kvist, 'men jeg har været utrolig glad for samarbejdet med leverandøren og nu er det værste overstået.'

Stopper for tit

Før klippingen kan blive rationel, skal maskinen have færre stop, sådan at den samlede klippetid bliver kortere. Stop skyldes typisk at GPS-signalet ryger. Det kan være ved træer eller blot at vejret er fugtigt. Hjulslip giver stop og dem har der været mange af i den våde sensommer. Hvis klipperen møder forhindringer, vil en sensor se dem og maskinen stopper og sætter i gang igen - tre gange. Hvis forhindringen fortsat er der, stopper den. Det gælder også bagud. Systemet har været afprøvet over flere år i flade Holland, men i Danmark, hvor fairways er kuperede, stopper klipperen fordi den ser noget bag sig. Niels nævner: 'Jeg kan blive noget stram i ansigtet de morgener, hvor jeg har genstartet maskinen 8 gange inden klokken 9. Jeg kan være noget væk fra den. Samlet tager det min tid og maskinen bliver for sent færdigt. Nu kræver det, at den klipper de fem hverdage for at følge med.'

Under opsyn

En klipper uden fører skal være under opsyn. Niels beskriver: 'Der er et EU-regelsæt, som vi skal leve op til. Det betyder, at vi altid er her på matriklen, når den kører, så vi kan være ved maskinen efter et kort tidsrum.'

Det betyder, at det første der sker, når folkene møder ind på greenkeepergården om morgenen er, at sætte klipperen i gang.

- ◀ Randers Golf har været en del af et udviklingsprojekt om klipping af fairways uden klippefører – men ikke uden brug af mandetimer

Det kræver vilje og energi, hvis man vil være med til at forme fremtiden. Den pionerånd har chefgreenkeeper Niels Kvist Sørensen, Randers Golf udvist gennem klippesæsonen 2017.

Sikkerheden

Niels har stor tiltro til sikkerheden ved maskinen. Den stopper ved påvirkning af tryk eller ved at fotosensorer ser en forhindring. I praksis klippes der samtidigt med, at der spilles golf på banen. Niels har sammen med bestyrelsen været meget bevidste om, at informere spillerne om den førerløse klipper og hvordan de skal forholde sig. Niels nævner: 'I begyndelsen kørte den så stærkt frem mod en person inden at den stoppede, at selv jeg blev utryg. Det har vi nu fået justeret ned. Enkelte af de ældre medlemmer er fortsat ikke helt trygge ved den, men det er meget få.' Der er lavet lokale regler for genplacering af bolden, hvis klipperen skubber til den.

Godt til græs-porno!

En greenkeeper arbejder ikke nær så nøjagtigt som en robot. Både medarbejdere og spillere har bemærket at banen har fået et visuelt løft. Den GPS-styrede klipperen kører med en nøjagtighed på ± 1 cm. Ved første klipning skal man selv køre den ydre og indre kant. Derefter regner den selv mønsteret ud og hvordan den klipper det mest rationelt. Klippemønsteret kan forskydes 10 grader til hver side. Som Niels siger: 'Den er rigtig god til græs-porno. Den kører lige og altid med den samme kant.'

Små tilpasninger

For at få det fulde udbytte af maskinen skal man være villig til at lave små justeringer. Maskinen har sine muligheder og sine begrænsninger. Der kan være tale om at trække fairway lidt væk fra nogle træer. Specielt på transportvejen har Niels oplevet problemer med at træerne tager GPS-signalet. Enkelte steder vil de derfor fælde træer for at maskinen selv kan komme rundt. Klipperen skal hele tiden kunne køre fremad. Man kan derfor ikke have blinde indhak ved greens. Det kan den ikke klippe.

Fremtiden

Da jeg afslutningsvis spørger Niels Kvist, om han tror, at 50 % af landets golfbaner har førerløse klippere om 5 år, er svaret klart: 'NEJ! Det vil ikke være et teknisk problem, men den menneskelige faktor betyder meget. Mange er bange for det ukendte. Først skal vi chefer se lyset. Vi skal kunne skabe tryghed blandt vore ansatte – spørgsmålet om: bliver vi fyret? Og sidst men ikke mindst skal argumenterne og investeringen løftes op i bestyrelsen. Samarbejdet med bestyrelsen bliver det afgørende punkt. Men inden vi når så langt, skal regnearket vise det rigtige og der er vi ikke helt endnu.' ■